

“รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

พื้นที่ลุ่มน้ำดี อำเภอบ้านปลา จังหวัดอุดรธานี

ความเป็นมาโครงการ

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ 3-5 มีนาคม 2549 ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เฝ้ารับเสด็จ ว่าทรงห่วงใยสภาพป่าต้นน้ำลำธารโดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อยู่อาศัยบนพื้นที่สูง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นน้ำ น้ำ และดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีพอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่ราษฎรในพื้นที่โครงการ

เป้าหมายโครงการ

ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 60 ราย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี
กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมประมง

ตัวชี้วัด

ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง

เกษตรกรได้รับความรู้
จำนวน 60 ราย

เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 3

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	แผน	ผล	ร้อยละ
ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง (ราย) (การเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน)	60	60	100

งบดำเนินงาน

ผลผลิตสัตว์น้ำปี 2567

กิจกรรม	จำนวน (ราย)	ผลผลิต (กก.)
การเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน	60	5,020

เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 60 ราย ได้รับผลผลิตสัตว์น้ำโดยเฉลี่ย 83.6 กิโลกรัม/ราย ทำให้สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้ประมาณ รายละ 6,061 บาท/ครัวเรือน/รอบการผลิต

ต่อยอดกิจกรรม : ดำเนินการส่งเสริมพื้นที่การเรียนรู้โดยได้ผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านประมงแบบผสมผสานในพื้นที่ อ.บ้านปลา จำนวน 3 ราย โดยทางสำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี และเกษตรกรในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถได้มอบความรู้ด้านการเพาะเลี้ยง เช่น การเลี้ยงปลากินพืช การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน การแปรรูปผลผลิต ให้เกิดมูลค่าเพิ่มและเก็บไว้ได้นาน

การขยายผลสู่ชุมชน : ปัจจุบันเกษตรกรในหมู่บ้านมีการเดินทางไปศึกษาดูงานการทำประมงแบบเกษตรผสมผสานในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงสำหรับเทคนิคการเลี้ยงปลากินพืช (ปลาใน ปลาตะเพียน, ขาว) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนาต่อยอดในชุมชนตัวเองต่อไป โดยปัจจุบันผลผลิตในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นปลาสด โดยปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 3,200 กิโลกรัม/ปี ราคาเฉลี่ย 55 บาท/กิโลกรัม สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรประมาณ 176,000 บาท/ปี

ศาสตร์พระราชา : การต่อยอดขยายผล โดยใช้หลักศาสตร์พระราชาด้านภูมิสังคม เกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งสำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณที่อาศัยทำกิน สำหรับการเลือกชนิดของสัตว์น้ำที่สนับสนุน โดยในพื้นที่จะสนับสนุนให้เลี้ยงปลากินพืชเป็นหลัก และยังคงได้เห็นความเพียรพยายามที่จะผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านประมงในชุมชนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเอง มีรายได้แก่ให้ครอบครัว จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา